

INDEX CAPITULORUM.

CAP. I. D e Institutione & origine Ecclesiarum Cathedralium, initio nascentis Ecclesie.	CAP. XVIII. De Pulpito Ecclesia Cathedralis. 181
CAP. II. A n Ecclesia Cathedralis, eodem tempore quo Episcopatus, fundata fuerint; an vero poslea, & quando.	CAP. XIX. De fonte Baptismali Ecclesia Cathedralis. 195
CAP. III. Quis Cathedrales Ecclesias erigere possit. 23	CAP. XX. De Sacristia Ecclesia Cathedralis. 203
CAP. IV. An Ecclesia Cathedralis in quocumque loco ergi possit. 34	CAP. XXI. De Parochia Ecclesia Cathedralis. 210
CAP. V. De forma & structura Ecclesiarum Cathedralium. 43	CAP. XXII. De Capitulo sive Aula Capitulari Ecclesia Cathedralis. 225
CAP. VI. De causis exigendi novas Cathedrales. 61	CAP. XXIII. De Archivio Ecclesia Cathedralis. 230
CAP. VII. De causis Translationis Ecclesia Cathedralis. 70	CAP. XXIV. De Campanis Ecclesiarum Cathedralium, & eorum Campanili. 235
CAP. VIII. De Unione Ecclesiarum Cathedralium. 76	CAP. XXV. De Confraternitis Ecclesiarum Cathedralium. 247
CAP. IX. De causis privandi Ecclesias Cathedrales sua Cathedralitate.	CAP. XXVI. De Cemeteriis Ecclesiarum Cathedralium. 271
CAP. X. De Variis dubiis, qua in erectione novarum Cathedralium offerri possunt.	CAP. XXVII. De Hospitalibus Ecclesiarum Cathedralium. 284
CAP. XI. De Variis dubiis, que subiori solent post niam Ecclesia Cathedralis erectionem.	CAP. XXVIII. De Seminariis Ecclesiarum Cathedralium. 293
CAP. XII. De Templo Ecclesia Cathedralis adificando.	CAP. XXIX. De Domibus seu Palatiis Episcoporum. 328
CAP. XIII. De reparatione seu renovatione Ecclesiarum Cathedralium. 129	CAP. XXX. De Ecclesiis Cathedralibus exemptis. 337
CAP. XIV. De Ecclesiis Cathedralibus secundum presentem statutum. 136	CAP. XXXI. De Ecclesiis Cathedralibus Regularibus. 352
CAP. XV. De Variis nominibus Ecclesiarum Cathedralium. 146	CAP. XXXII. De Ecclesiis Cathedralibus Captiis in manibus Infidelium, sive ab Hostiis detentis. 358
CAP. XVI. De Cappellis Ecclesiarum Cathedralium. 156	CAP. XXXIII. De differentia & superioritate Ecclesiarum Cathedralium inter se. 367
CAP. XVII. De sepulchris Ecclesiarum Cathedralium.	CAP. XXXIV. De Dedicatione Ecclesiarum Cathedralium. 377
169	CAP. XXXV. Et ultimum, Vbi enumerantur omnes Ecclesiis Cathedrales cuiuscunq; gradus & conditionis totius Orbis. 386

NOI RIFORMATORI Dello Studio di Padova.

HAvendo veduto per la fede di revisione, & approvazione del P. Fr. Ant. Leoni Inquisitore nel Libro intitolato *Tractatus de Ecclesiis Cathedralibus*, earumque privilegiis, & prærogativis, Autore Michaelae Antonio Frances, non esservi cos' alcuna contro la santa Fede Cattolica, & parimenti per attestato del Segretario nostro niente contro Principi, e buoni costumi, concedemo licenza, che possi esser stampato, osservando gl'ordini in materia di stampe, e presentandole solite copie alle pubbliche Librarie di Venetia, e di Padova.

Dat. 22. Maggio 1697.

{ Ascanio Giustinian 2. Cav. Risor.

{ Sebastiano Foscarini Cav. Proc. Risor.

{ Agostino Gadaldini Segr.

TRA-

TRACTATUS DE CATHEDRALIBUS ECCLESII, Earumque Privilegiis & Prærogativis.

CAPUT I.

De Institutione & Origine Ecclesiarum Cathedralium, initio nascentis Ecclesie genitarum.

SUMMARIUM.

- Christus qua de causa Apostolos nominavit, 1.
- Ecclesia qua de causa in Unitate constituit, 2.6.
- Ecclesia fundamenta ubi incepit, 3.4.
- Adam Propheta fuit, 4.
- Genesis 2.2. interpretatio de Ecclesia, 4.
- Ecclesia post mortem Salvatoris ab Apostolis & Discipulis fidem accepit, 5.
- Ecclesia radices in Calo sunt, 6.
- Ecclesiam per Apostolos rexxit Christus, 7.
- Ideo sunt Episcopi electi, 7.
- S. Petrus Apostoli Ordinis caput, 8.
- S. Petrus an solus a Christo fuerit Episcopus ordinatus, 9.13. & seqq.
- S. Petrus, Iohannem Episcopum ordinavit: hi vero duo Jacobum Zebedeum, 10.
- Differentia in primitiva Ecclesia inter Presbyteros & Episcopos, 11.
- Origo iurisdictionis Episcoporum, 11.
- Promissio facta a Domino, S. Petro, Tu es Petrus: & quando confirmata fuit, 12.
- Apostoli omnes parem cum S. Petro acceperunt potestatem, 13. 20.
- Quare Christus Dominus dum viveret Ecclesiam per se non per Apostolos gubernaverit, 13.
- An immediata a Christo Episcopalis ordo, & quando instituta, 14.
- Sola S. Petri ordinatio fuit perpetua; ceterorum vero temporaria quatuor uerbalis, 15.17.
- Omnis Apostoli S. Petro fuerunt subiecti, 15. 17.
- S. Petrus Episcopatus divisi: & quomodo, 16.
- Divisio Ecclesiarum Cathedralium a Papa pendet, 16.
- Episcopi in locum Apostolorum suffici non succeferunt universaliter, sed particulariter propter Ecclesias, 18. 20.
- Episcopos pare esse in potestate cum Apostolis, quomodo intellegitur, 19.
- Frances de Eccles. Cathedr.
- Apologetica qualitas, 46.
- In primitiva Ecclesia Episcopatum fuerunt, 37.
- Episcopi collocati ubi ante erant Magistratus, 38.
- Qua de causa id factum fuerit, 39. & seqq. 45.
- Episcopi positi iuxta qualitatem Civitatum, 39. 46.
- Ad tollendam memoriam idolorum & prophanorum sacrificiorum, 40. 42.
- Exempla, 41.
- Hic mos a Gentilibus desumptus, 42.
- Ad imitationem item Cœlestis Hierarchie, 43.
- Episcopi id est positi ut Ecclesia expeditioni modo gubernaretur, 44.

A Cesar.

De instit. & orig. E ccl. Cathed.

- ritatem & potestatem à Christo Domino, B. Petro delegata, non vero de voluntate antecedente seu caufante, intelligendum est, ne in errore incidamus: ex late traditis à Turrectem. de potest. Eccles. lib. 2. cap. 40. videndum Barb. in collect. ad tex. in can. *sacrosancta*, distin. 22. ex numer. 2. Itaque licet illis decedentibus in iplorum locum remanerent Episcopi, juxta illud Psalm. 44. Pro Patria tua nati sunt tibi filii: & referunt in dict. can. in novo tam non successerunt univerſaliter preue illi fuerant constituti, sed particulariter prout particulates singulis attingerent Civitates, & Dieceſes per ipsum Petrum ut eleganter obſeruat. Soar. de defens. fidei Cathol. l. 4. cap. 10. num. 6. Niſi dicas patrem potestatem habuisse omnes in Ordine & dignitate Conſecratio[n]es, non vero in administratione plenitudine: ex teſt. ſic interpretando in cap. *Liquor*, 24. queſt. 1. Cuperſ. ſequitur modo text. ibi, in his diſtioniſ. in art. 3. num. 3. fol. 190.
- Quas ergo Potestates accepert Apostoli, ordinatiam unam in singulis Provinciis ſibi demandatis, extraordinariam aliam in universo Orbe quam non exerceuerunt ſu[m]i mandato & licentia Petri: Bozzius ſig. 8o. cap. 2. verſ. pratreſa. In prima ſucesserunt Episcopi, juxta tex. in c. quorum vices, 68. diſtin. in ſeunda vero minime.
- Optimum Cano de locis *Theologiae*, lib. 6. cap. ult. ad finem ad idem Barb. in Collect. ad tex. in d. c. in novo, num. 4. Et circa hanc materiam latifimè & doctifimè Abbas queſt. 1. num. 9. poſt medium cum ſeqq. Et de eadem videndum latifimè Rudolph. Cuperſ. art. 5. de Orig. *Iurisdict.* qua Episcopis funguntur, per totum, fol. 273. praecepit ex num. 1. cum ſeqq. videndum etiam omnino Gutierrez *Canonic.* queſt. lib. 1. cap. 27. ex num. 10.
- Crefcente autem numero Miliuum Ecclesiis per primorum divini verbi Satorum prædicationem ortum fuit ſchismata, de quo meminit Apoſt. ad Cor. 1. dicentium, Ego sum Pauli, ego autem Apollo, ego vero Cepha, ego autem Christi. Ex quo factum est, ut singulis Ecclesiis Episcopi deſignarentur; quibus cura, & regimen Gregorii Dominicani deputaretur, ex teſt. in Clem. *dudum*, de ſepulcris. quibus etiam Presbyteri ſubſicerentur. Antiquitus enim, ideſt in ipſis Catholica Ecclesiis primordiis, idem erat Presbyter qui & Episcopus, can. legimus, 93. diſtin. can. ſlim. 95. queſt. 1. verſ. Presbyter diſtin. 21. & cum aliis tradit Petrus Gregor. *Syntagma. Iur. lib. 15. cap. 12. numer. 1.* Cadinal. Tulf. *litter. E. dict. conclus. 3. numer. 10.* Lotter. *dere benef. lib. 1. q. 9. num. 76.* At vero poſquam Diabolii inſtituta ſtudia in Religione facta fuerunt dicentium: Ego sum Pauli &c. ideſt Postquam eos, quos uniuersitatis baptizabat, ſuoselfe pratabat, non Christi, in toto Orbe decreatum est, ut unus de Presbyteris eleſt superponeretur carteris, ad quem omnis Ecclesia cura pertineret, & ſchismatum femina tollerentur: ut optimè his verbis notavit S. Hieron. cap. 1. epift. ad Titum, relatus a Gratian. in diſtin. can. olim. 95. diſtin. ubi Archidiac. Burs. conf. 12. numer. 1. moxque Dieceſes affiguntur, prout no[n]tanter tradidit Abb. in c. ult. num. 10. verſ. & maximis horū videtur de conſi. util. vel iniui. Pet. Greg. Tolof. *Syntagma. Iur. lib. 15. c. 1. 2. ex num. 10.* optimè Lotterius de re benef. lib. 1. cap. 10. num. 6. latè Baron. *Anno Domini 8. ex num. 4.* multis ſequentiis; ubi Spont. ex num. 2. fed de hoc latius cap. ſequuntur.
- Ex quibus ſatis liquet quod licet haec vocabula, Episcopus, & Sacerdos, perquam ſep̄ unum pro alio ſumatur, tamen certifimūt eft eſſe maximam diſtentiā, ut omnes DD. fatentur, & videat licet per ſupra citatos, ita ut Episcopi Maiores, Presbyteri Minores nuncupentur: ut bene notavit Spont. ſupra in pri. ex ſent. S. Ioan. Chrys. & probant plures apud Barbol. in Collect. ad tex. in cap. 1. numer. 2. diſtin. 95. docens cum Bellar. tom. 1. controu. 5. lib. 1. c. 14. cum ſeqq. majorum & minorum nomine Sacerdotes ex divina institutione fuſſe diſtinctiōnē. Verū nostrum non eft hic multūm in his immorari, intrā enim latius de iſtis sermonem faciemus, cum de tempore quo Cathedrales incepint, sermonem habebimus, toto cap. 2.

Caput Primum.

- Hinc etiam non statim atque innus Presbyter in Episcopum fuit afflūptus, cuique Eccleſia Dioceses affi- 24 gnata fuerunt, ſuccellū temporis poſquam Fidelium numerus coſpit propagari, priuū facta fuit Eccleſia ſub Curionibus, alia ſub Abbatibus, & ex hiſ facti Episcopatus: ex pluribus traditis à Petr. Greg. d. lib. 15. cap. 12. ex num. 2. cum ſeq. ubi latè de inſtitutione diverſorum Episcopatum, & Diocelum diſtione pertractat: idque fa- 25 ctum fuit maxima cum ratione, videlicet ut omnia cum ordine, & ad laudem Dei, & in rediſtationem Eccleſiae in fine conſuſione fierent: ex eodem Pet. Greg. num. 32. de quo latè videndum cum pluribus Daniel de Nobilis *Contraſ. Iur. tom. 1. diſtin. 44. num. 1.* diſcante Spiritu ſancto, nam Eccleſia noſtrā Militans ad initia Triumphantis ſuſtina- 26 data fuit, c. ad bac. 89. diſtin. *Surdus decif. 69. num. 12.* & ſicut in illa Eccleſia Jeruſalem novem ſunt Ordines Angelorum, & tres Hierarchie, de quo S. Thom. 1. par. 26 queſt. 108. per totam, ita in noſtra, ut illi affiſſimilem, poſta ſunt Hierarchie, quarum Principes ſunt Episcopi, Anton de Rolem. *tratt. de potest. Imper. & Pape*, fol. 7. col. 3. vol. 10. tratti. Non enim poterat in pace alter conservari, niſi medio Ordine, de quo eft optimus text. in c. ad bac. 89. diſtin. Ordine enim a Deo eft, parium diſpari- 27 que terum ſua cuique tunc tribuens diſpoſitio, ex D. Auguſt. lib. 19. de Civitate Dei cap. 13. Et ſicut in multitudine eft diſcordia & conſuſio: ita ubi eft Ordo, eft pax & con- cordia: Boerius de Ordine, & gradu, 1. & 2. col. latè Hieron. Gigas conf. 70. col. 2. & ob hanc cauſam dicitur de Ec- cleſia, quod eft ut Caſtorum acies ordinata, à B. Greg. in c. fin. de panit. diſtin. 2. Unde reſt ad propositum D. Lau- rentius Iulianus de triumph. *Christi agne*, c. 26. dixit ad ſtatim & decorum unitatemque cuſtodiendam ſunt conſtitu- 28 ti Gradiſ.
- Jam ergo liquet quā m[od]i felix fuerit Cathedralium Eccleſiarum inſtitutio, quippe quā à primis noſtris Patribus adiunctorum fuit ad tollendum ſchisma, quod in Eccleſie oriebatur, & quo medio fuit tam faciliſ & feliciter pacatum: ita ut gloriosum iſtud principium, gloriosos item progressus deponat, gloriosos etiam præminentiarum flores producat, qui in unum collecti ſpeciſam Eccleſiam mira varietate circumdatam exhibent, ut jam omnibus conſet de Eccleſiaſum privilegiis, & incrementis, quantumque haec Eccleſia ſuſtantis primordiis, universalem Catholicon Religionem illuſtrant.
- Auger & etiam harum Eccleſiarum decor, quia in eis principaliter tamquam invera & propria ſede poſtiſunt Episcopi à B. Petro, qui Praleturas, & Dignitates Eccleſiaſticas inſtituit, juxta qualitatē locorum, ad tollendum veterum Idolorum cultum, concurruere memoriam: Itaque in locum Flaminium & Archifaminum Episcopos poſuit, c. Petrus & Paulus, 2. queſt. 7. cap. urbes, cap. in illis, 80. diſtin. Pet. Greg. *Syntagma. Iur. lib. 15. cap. 2.* num. 8. & 9. Fero Manique de precedentiis Eccleſiaſticas, 9. 27. n. circa finem.
- Flamines autem antiquitus erant Sacerdotes, & ab illo 31 Deo, cui mancipati erant, nomen accipiebant; Itaque Sacerdos Martis, Flamen Martialis nuncupabatur: Flamines ergo dicebantur a filo quo caput tegebant: text. in c. 1. verſ. Sacerdos, 21. diſtin. ut docet Severus: unde Flamines quafi Filamines vocabantur, teſte Plin. lib. 18. cap. 11. ex quibus Cicero lib. 2. de legibus, ait: Diviſio alijs Sacerdotes, omnibus Pontificis, ſingulis Flamines ſunt. Qui autem fuerint hi Flamines, & de eorum officio, vide etiam Alexab. Alex. dier. Genial. lib. 6. cap. 12. Poli. Virg. de invent. rerum, lib. 4. c. 24. Aul. Gel. Noct. Attic. lib. 10. c. 15. Feneſell. de Sacer. Rom. c. 5. Pompon. Letum de Sacerdotijs, c. de Flaminibus. Plutar. in Problem. Rom. prob. 39. Mensch. de arbitr. eſaſ. 392. num. 1.
- Unde etiam Sacerdotium, quod eft idem ac Episcopatus, Flaminum antiquitus dictum fuit, ſi creditus Gelio lib. 10. cap. 1.
- Ex quibus jam conſtat ſimiſtudo Flaminum antiquorum cum Episcopis, cum ipſi ſint qui praſumt Eccleſias: Et licet
- līcer omnes unius Dei eſſe Episcopos vera Religio facetur, 32 tamen quia diverſarum Eccleſiarum Praefules conſtituuntur, ab eius nomen accipiunt; ſicut etiam Cathedrales ipſe a civitate, ubi confructuſ ſunt, denominantur. Circa que videtur Baron. tom. 2. Ann. anno 112. Gavantum in Rub. Breviarij, ſel. 8. cap. 5. n. 1.
- Certum etiam eft, ut jam diximus, B. Petrum, poſt quā Eccleſia Catholica ejusque Navicular gubernaculum accepit, ad imitationem Gentilium eorumque Flaminum, & Archifaminum, Eccleſiaſticas Praefulatorum gradus inſtituſſe, ex text. in diſtin. can. in illis, 80. diſtin. quem ex Clem. Papa ad Iacob. Epift. 1. ſumptrum fuſſe fatus conſtar. Sequitur Enriqueſ in ſum. lib. 10. cap. 30. in prin. Pet. Greg. Syntagma. Iur. lib. 15. cap. 11. num. 1. Quod anteā David Prophetaverat Pſalm. 47. ibid. Distributio domus eius ut enaretis in progenie altera. Quod nulli novum videri debet, quandoquidem Eccleſia ritus Infidelium converſorum & ſeſtivitas retinuit, cauſam tamen earum ad Christianum culum tradidit de qua tevidens fatus erudit Solorzus de Indiis. Iure, tom. 1. lib. 1. cap. 24. per to- 44 summa p[ro]p[ri]eſ number. 27. ubi plura tradit. Addit. Cuperſ ſuſt. art. 12. Ordinem Episcopalem diſtriui in Patriarchalem ſuſt. Primatiale, Archiepſcopalem ſuſt. Metropolitanam Di- 45 ſuſt. Petri inſtitutione, num. 1. fol. 28. Licer Vvolfrauſcius la- tius lib. 2. ver. Ram. puter ad imitationem Civilis Reipublice inſtitutoruſ fuſſe Archiepſcopos & Patriarchas, licet in Primitiva Eccleſia tanquam fuerint Episcopi à jure divino expeditior modo gubernaretur: ut notavit Enriqueſ in ſumma, d. lib. 10. cap. 30. in prin. Pet. Greg. Syntagma. Iuris, d. lib. 15. cap. 12. num. 32. Gradus enim diſtributio Eccleſiaſticas unitate conſervat, idē Eccleſia Militans hos quasi Gradus inſtituit, quia unaquaque Creatura in una dignitate qualitate gubernati vel vivere non potest: optimus tex. in c. ſum. 89. diſtin. cui addit late Tambar. de Iure Abb. tom. 1. diſtin. 25. 9. 2. num. 1.
- Verū ha[bit]ur diversitatis facillimo negotio componentur, 45 ſi adverturnt omnes Doctores ejusdem fuſſe ſententie, cum non repugnet Episcoporum Gradus inſtitutoruſ fuſſe ad instar Flaminum, ad tollendam Idolorum memoria- ri, eo modo quo dictum eft, ut Eccleſia Catholice gubernatio expeditor fieret: jamque clarē conſtar non tantum diversiſſe ſuſt. ut ſeſt. ut alii aliſ addant. Et ita quamvis Communis aſſiſtunt, Patriarchas poſtos fuſſe loco primorum Flaminum, tamen negandum non eft rationem habitam fuſſe magnitudinis civitatum, ut ex B. Leone Epiftol. ad Anſas. circa ſinem obſeruat Bellar. de Roman. Pontif. cap. 23. verſ. ſicut ergo: Loter. de re benef. lib. 1. queſt. 9. mu- 46 mer. 22.
- Pater ergo ex diſtis in famoſiobus Civitatis, ubi genitilias magis abundabat, excellentiores Gradus Episcoporum poſtos eſſe: ameriti ergo laudari poterit noſtra Caſtarauiana Civitas Archiepſcopali ſed condecorata, Metropolitanaque Eccleſia illuſtrata: nam Civitas que fuſit in Christianos ſaviffima, & in Gentilitate famosa, illuſtri fieri debuit in Sanctitate: & illa quia in Hispania Magistra erat erroris, prima diſcipula Veritatis fieri debuit, (ut de Romana ejusque Cathedrae fundatione notavit Reb[er] in pr[ati]b[en]ef. in pref. ad rubr. de Collation. fol. 592.) qua ratione Dominus Sedi Apostolica Romana elegit, ut ubi caput ſuperſitionis erat, illic caput quieſceret Sanctitatis: & ubi Gentilium Principes habitabant, ibi Eccleſiarum Principes morarentur: ex S. Ambroſio in Can. Beati, 2. queſt. 7. cui jugendus eft Lotterius de re benef. lib. 1. queſt. 46. numer. 18. tom. Magistris & Athletis munita, Valerio Epifcopo, & Vincentio Archidiacono, ſanctissimi ejus Patronis, ut innumerabilis ſeſtis ſileam, ne longum volumen in hac digeſſione facere cogar. Interim qui hac de re longos Tractatus videſſe appetat, conſulat Doctores quos ad alium propositum late congerit Cenedo in Collect. Decret. 43: ex num. 3. ad text. in can. Beatus, 22. queſt. 2. & Canonic. queſt. 9. 11. ex numer. 23. ita ut omnes qui hujus Civitatis Cives na- ſici, à Domino meruerint; gratias immensas ipſi rede- 47 gre cogantur: Particulares ergo referte tenemur illi, qui non ſolum Cives, ſed etiam ut eis illuſtrissima Eccleſia prima Gradus teneremus largius eft. Et ex his ego D. Vincentio particuliariſ me dedico, qui omnium indigniſſimis in eis Dignitate, & Eccleſia ſuſcepti, ubi ipſe Coronam ſibi paravi mirabili vira, maximocum Fidelium fructu, & noſtra Eccleſia decore & ornamento: Frances de Eccleſ. Cathed.

De instit. & orig. Eccl. Cathed.

Cesarugustane Ecclesia Metropolis laudes, 47.

Roma cur electa fuerit in domicilium Pape, ibidem.

Sandus Vincens Archidiaconus Cesarugustanus in ipsa Metropoli Cesarugustana, 48.

Ordo Episcopalis unus, 49. 84.

Ipsius Gradus quadripartitus, an tripartitus, 50.

Metropolitanus, & Archiepiscopus, an idem, 50. 51.

S. Iudorum defensus, 51.

Metropolitanus unde dicit, 52.

Provincia ex qua creatibus componatur, 53. 95.

Coepiscopi qui fuerint, 54. 128. usque in finem.

Eorum potestas, 54. 128. usque in fin.

Quare aboliti, 55.

In primitiva Ecclesia Apostoli Episcopi: Discipuli vero Sacerdotes fuerunt, 56.

Patriarche in principio Archiepiscopi fuerunt, 57.

Quando Metropolitanus dicit, 57. 117.

Primas quis sit, 58.

Differentia Episcoporum & Archiepiscoporum pro Grado non pro Ordine sumuntur, 59.

Primus Gradus Episcoporum Patriarcha, 60.

Vnde dicit, 60.

Patriarcharum institutione ab Apostolis, 61.

Secundum locum post Summum Pontificem obtinent, 62.

Hodie, Primis S. R. E. Cardinales, 62.

Patriarche quod fuisse a principio, 64. 68. & seqq. 71.

Ad instar Euangelistarum erexit, 65.

Honorabile & Magnum Nomen dicunt, 66.

Pallium de manu Pape accipiunt, 67.

S. Hieronymus interpretatur, 69.

Hierusalem & Constantinopolitani Patriarchatus prae-

rogative remisivit, 70.

Patriarche solum nominati Ecclesiarum Prelati, ubi S. Pe-

trus edit, 72.

Qua differentia federit Roma, Antiochia, & Alexan-

dria, 72.

Romana Ecclesia quare Alexandrinam, hoc vero quare ratione

Antiochenam praecellat, 73.

Constantinopelana quando Patriarchalis electa, 74.

Ordo precedendi inter Patriarchas, 75.

Patriarche minores qui, 76.

Gradensis quando extinctus, 77.

Venetiarn quando creatus, 78.

Indiarum quando erexit, 79.

An sint hi proprii Patriarche, vel Primates, 80.

An tunc differentia inter Patriarchas, & Archiepisco-

pos, 81.

Archiepiscopus Toletanus, & Lugdunensis, & alii quo pa-

cito Patriarche nominantur, 82.

Archiepiscopi primi vocati Patriarche, 83. 117.

Patriarche a principio Primates nominati, 84. 117.

Patriarche nomen in Iure pro quibus sumatur, 85.

In Urbe Roma qua & quare quatuor sunt Ecclesia Patriarcha-

les, 86.

Ecclesia Lateranensis Princeps omnium, 87.

Patriarche quare tantum quatuor erexit, 88.

Orbis in quatuor, & quare divisus, 89.

Quatuor Patriarche antiquis totius Orbis appellaban-

tur, 90.

Electio Romani Pontificis quo casu ad Patriarchas spectare

potebat, 91.

Ad Concilium generale quando, 92.

Ad Canonicos Lateranenses an spectet, 93.

Archiepiscopus quare sic appellatus, 94.

Prefectus omnibus Provinciis Episcopis, 94. & 95.

Episcopatus mutatur pro tempore varietate, 95.

Metropolitanus unde dicit, 96. 122.

Archiepiscopus potest esse ab aliis quae suffraganei, 97. 114.

Archiepiscopus an Princeps Episcoporum nominari posse, 98.

Can. prima Sedis, dist. 99. interpretatur, 98. & seqq.

Summus Pontifex, summus Sacerdos appellatur, 98. &

seqq.

Leges Pontificiae, vel Decreta Papam ligare non possunt, 99.

Patriarcha non possunt appellari Principes Sacerdotum,

100.

Constantinopolitanus se inferiorem non esse Rom. Pontificis un-

fus fut affirmare, 101.

Episcoporum Africa homilias, 102.

Archiepiscopalis dignitas Regibus comparatur, 103.

Huiusmodi Archiepiscopi coram Rege caput cooperiunt, 104.

Archiepiscopalis dignitas quare admittunt, 105.

S. Iacobus fuit primus Archiepiscopus, 106.

Institutione Archiepiscoporum a S. Petro originem habuit,

107.

Metropolitanus Patriarchis subiecuntur, 108.

Primates sunt Archiepiscopi, fedes superiores illis, 109.

Archiepiscopi, & Primates olim idem, 110. 117. 118. &

seqq.

Sub qua differentia bode distinguuntur, 111. 112.

Archiepiscopi non possunt nominari Primates, 112.

Primas ex iure Primitatis prelecti Archiepiscopis, etiam si

Archiepiscopus non fuerit, 113.

Archiepiscopi absque suffraganeis sunt verbi Archiepiscopi,

non vero Metropolitanus, 114.

Archiepiscopus, & Metropolitanus, idem, 115. 121.

Etiam de hore Civili, 118.

Text. in can. Cleros 21. distincti. interpretatur, 116.

Cuius in hac materia interpretatus, 118.

Archiepiscopus, & Metropolitanus, diversi respectu Jurisdic-

tionis, 119.

Primitus Jurisdictione in Archiepiscopum ordinaria, 119.

Quo causa Primas & Archiepiscopus sint diversi, 120.

Episcopi presbyteris superiores, 123.

Quibus nominibus fuerint appellati, 123.

Alii subiecuntur Archiepiscopis; ali vero sunt immediatae Sedi

Apollonicae, subiecti, 124.

In Hispania quat reperiantur, 125.

Ecclesiarum Cathedralium divisio in tot classes quot Episcopatu-

s Ordo dividitur, 126.

Ratio agendi de Episcopis ante quam de Cathedralibus, 127.

Ecclesie quibus praefidebant Choropiscopi an fuerint Cathedrali-

les, 128. usque in fin.

Choropiscopi an id quod Episcopi Titulares, 129.

Ordines minores conferebant, 130. vide supra n. 54.

Vicarii erant Episcoporum, & in villis residebant, 131.

Aliqui eorum Episcopi conferebant, 132.

Illi erant ad instar Episcoporum Titularium, 133.

Ad exemplum 70. Seniorum instituebantur, 134.

Diaconos & Presbyteros non paterant ordinare, 135.

Quo sunt Ordinis Episcopalis facere non licet eis, 136.

Ordines Minores & Subdiaconatus conferebant, 137.

Abbas Ordines Minores conferunt, & quibus, 138.

Subdiaconatus quo tempore fuit inter Ordines Minores commu-

niciatus, 139.

Sacerdotes non Episcopi ex Delegatione Summi Pontificis Or-

dines Minores possunt conferre, 140.

Quid in maiori, 141.

Choropiscorum Ordo qua de causa abolutus, 142.

Coepiscopus & Choropiscopus distinguuntur, ibidem.

Ecclesia Antiochena a S. Petro eretta, a Discipulis autem, &

Barnaba multiplicata, a Pauli predicatione cumulantissime

fecundata, 143.

Ex Christianorum nomen inchoatum, ibid.

UMMUS ille Pontifex Christus Do-

minus, & quo bona cuncta procedunt, reparatio nostra salutis valde

de per vigilans, post Incarnationis sua Mysterium, & post sua vita cur-

sum, in quo tot opera ad nostram eruditio-

nem, & torque miracula operatus est, duodecim Discipulos

elegit, quos & Apollos nominavit, quibus Gregem.

Dominicum ad spiritualiter pascendum tradidit, qui

bis etiam medianibz Ecclesiastis suam sponsam, pul-

chram, & speciosam plantaret, illisque Spiritu Sancto

reple-

Caput Primum.

3

repletis plenitudi nem gratiae donavit, ut non solum ut si-
bi proficerent, sed etiam ut suum Gregem tuendum, &
conservandum curarent, & in sancta Ecclesia Ovili om-
nium animos, & mentes per totum mundum aberrantes
introducerent in unitate fidei, & in unitate Ecclesie: te-
sile Cypriano Carthag. lib. 4. epist. 2. quae est ad Antoniu-
m, non longe a fine, inquit enim: Et cum si à Christo
una Ecclesia per totum mundum in multa membra divisa:

Item Episcopatus unus Episcoporum omnium concordi numero-
state diffusus, cap. Novatianus, de Summ. Trinit. cap.
Loquitur, 24. quest. 1. quibus additum Loter. de re benef. lib.

1. cap. 10. num. 5. Tusc. lit. E. conl. 3. num. 8. de que vide
plures apud Burfus conf. 1. 5. num. 52. Quia de causa Ec-
clesie in unitate consistit vide apud Guillerm. Cupera in
rep. text. in can. aportebat, §. Romane Ecclesie unitate la-
rifici predictio indicantur, ita sacramentorum collatio-
ne comprobantur, ex num. 1. cum seqq. praecepit num. 5. 6. &
7. cum seqg.

3 Fundamentum autem Ecclesie ejusdem origo, ab initio
humani generis, & ab ipsa constitutione mundi fuit, ex
Sent. Orig. Adamant. hom. 2. in Can. qui non solum
Ecclesia fuit inter Episcopos, & Presbyteros, fol. 260. per
totum, & art. 5. de origine Jurisdictionis qua Episcopi fungun-
tur, num. 29. fol. 279. latè Diana refol. mor. par. 12. tract. 1. 12

4. Ex Apolito vero Petrum ad Ecclesiastica gubernatio-
nem, & Monachis Euangelicæ perfectionem Caput in-
stitut. & Principem efficit: nam illi soli dictum est:
T. es Petrus, & super hanc Petram edificabo Ecclesiam
meam: ob quam rationem existimat Lancelotus Contra

9. in Templo omnium huius lib. 2. cap. 5. numer. 3. quod
solus Petrus fuit factus Episcopus a Christo ante Ascensionem
nem; & Petrum solum, creasse Episcopum Joannem;

10 deinde Petrum cum Joanne jam Episcopo consecrato Ja-
cobum Zebudei Episcopum constituisse. De quo est tex-
in cap. Porro, 66. distinct. cui addendum est latè Rodolphus

Cupera in repet. text. in can. aportebat, §. sequitur tex. ibi: verb.
Petro, art. 3. Ecclesie communierant estates, per totum, folio

11. 16.

4. Ex iis etiam prima Ecclesie fundamenta fuere statim at initio posita. Unde Apolitus dicit: Non solum Apololo-
rum, & Prophatarum. Primus enim ex his Prophets fuit

Adam, nofer primus Parentes, qui magnum mysterium prophetans in Chrillo, & in Ecclesia dicit. Gen. 1. cap.
Propter hanc relinet homo Patrem suum, & Matrem suam, & adhucbit uxoris sue, & erunt duo in Carne una,

quod de Christo, & Ecclesia intelligentibus esse notavit
Orig. loco superius citato. Licet verius credam ab Abel ori-
ginem sumptus Ecclesiam istam, iuxta D. Gregor. fe-
nientiam apud Matthaeum, nam cum ipse fuerit puerus qui
obtulit sacrificia, ait Gregor. habet Vineam universa-
lem, scilicet Ecclesiam, quia ab Abel Justo usque ad ultimum Elec-
tum, qui in fine mundi venturus est, quod
Sanctos protulit, qualiter Palmites misit. Cui D. Angu-
stinus adimplitur super Psalm. 36. dicens ex ea ratione
quia Abel fuit Martyr, & congruit fundamento Ecclesie,
qua in sanguine Iusti conficeratur: de quo vide plura apud
Molco. s. p. 4.

5 Post mortem vero Salvatoris nostri, Ecclesia per uni-
versum orbem terrarum usque in ultimos fines disper-
sa, ab Apostolis, & eorum Discipulis fidem accepit,
ex Epiphonio, Cypriano lib. 1. cont. heres tom. 2. heres

31. contra Valentianos, ut latius etiam cap. sequenti age-
mus.

6 Hujus autem Ecclesie radices in Cœlo esse nemo est qui
neficiat, ex D. Joann. Chrysoft. hom. 4. vers. Eccles. quas in
unitate fidei confidere certissimum est; ut traditur in Conc.

Gener. Later. sub Innoc. III. cap. 1. & Conc. Senonen. sub Anton. Prato.

7 Hanc vero Ecclesiam, ut diximus, per suos Apostolos
regendam curavit Christus Dominus; ideoque eos Episco-

pes Francos de Eccles. Cathedr.

Frances de Eccles. Cathedr.

A 2 ritatem

De instit. & orig. Eccl. Cathed.

- vide Zuritam diligentissimum rerum nostrorum investigatorem lib.2. Ann. Arag. c.26. fol.75. & melius in Indice Latino lib.1. pag. 18. Mart. Carrillo in vita S. Valerij in Catalogo Episcop. fol. 240. & latissime videnda sunt que dixi in tractat. unice Cathedralitis Cesarauge, cap. 3. num. 10. & cap. 16. num. 58. & num. 204.
- 49 Licer autem Ordo Episcoporum unus solus fuerit ex Anas. Papa Epis. 3. cap. 3. Siman de dign. Epis. cap. 4. Cucho instit. moral. lib.2. tit. 6. in princ. & tit. 7. etiam in princ. tamen ipsorum Gradus quadripartitus fuit si credimus B. Isidor. lib.7. Etym. cap.12. à Gratiano relato in can. Cleros 21. distin. videlicet Patriarcharum, Metropolitanorum, Archiepiscoporum, & Episcoporum; licer veterior opinio affirmat tantum tria esse genera Episcoporum, scilicet Patriarcharum, Metropolitanorum, & Episcoporum, quasi Metropolitanus, & Archiepiscopus sint idem, ex text. in cap. referente, de probab. ibid. Ad Metropolitanorum Rhenensem Archiepiscopum: & probat universus Ecclesie Catholicae usus, cui consonant Ordi. Rom. tit. quater Episcopis in Roma. Ecclesia ordinetur, quibus etiam adde text. in c. pastoralis, in princ. de offic. Ordin. extra. Salvator, de probab. inter Commons, plures quos sequitur Barb. in Paf. tit. 1. cap. 6. n.12.
- 51 Tamen adhuc credo Divi Isidori Magni Etymologiarum Magistrorum sententiam defendi posse: & licet aliquo modo dicendere sit à communis Doctorum sententia, liceat mihi tanum Magistrum revereri, & meum in hac re judicium referre. Dico ego Episcoporum Ordinem tripartitum esse juxta superiaditam doctrinam, eamque verissimam iudicco; tamen D. Isidorum recte judicasse, dum antiquitus diversus erat Metropolitanus ab Archiepiscopo; Metropolitanus enim dicebatur Episcopis Provinciae praefidens,
- 52 d. c. Cleros, 21. distin. Archiepiscopus verò dicitur Summus Episcoporum praefidens omnibus Episcopis & Metropolitanis, qui à mensura civitatum Metropolitanus intercederet, qui praeſideat Provincia decem vel undecim ciuitates habent, ex diſt. cap. Cleros, & notatur 6. quæſ. 4. can. Scitote: sequitur Joann. Berachii. tral. de Epis. cop. in pr. num. 5. Lique ergo ab initio Archiepiscopum, altioris gradus esse Metropolitanum, Metropolitanus verò Episcopus sicut etiam ab initio Coepiscopi dabuntur, qui minores Episcopis dicebantur, & Ordines rantum minores conferebant, & locis minoribus praefidebant, c. inter Episcopos, juncto cap. sequenti, 68. distin. qui ab Ecclesia Dei aboliti fuerunt ob ipfum insolentiam; et ea 64 delicet de cauſa, quia Episcoporum officia sibi temere usurpabant, & ne tertius Ordo in Ecclesia primitiva poneretur, cum in primitiva Ecclesia tantum Apostoli duodecim Epis. copi, & Discipuli septuaginta Sacerdotes reperiebantur, c. Coep. copi, 78. dist. notar. Berach. sup. nn. 4. Sed de hoc vide que infra ex n. 128. dicemus. Quid de causa credo Metropolitanus & Archiepiscopos coequatos esse, ne illi 65 istorum nomen usurparent, & in Ecclesia Catholica Ordinum confuso daretur, quando Episcoporum Ordo ad omnem confusionem abolendam fuerat adiutivus. Vide etiam que dicimus cap. 33. de differentiis & superioritate Ecclesiarum Cathedralium inter se.
- 57 Quod ut clariss ostendatur, sciendum est Patriarchas primi, id est in principio suorum Creationum, Archiepiscopos fuisse nominatos, ut latè obſervat Azor. Instit. Moral. par. 2. lib.3. cap. 33. & latius etiam statim explicabimus; quo tempore, idem erat Patriarcha qui Archiepiscopus: at vero postquam diversi esse coeparent Archiepiscopi, nomen etiam Metropolitanorum sibi vindicarunt, & Metropolitanus tamquam non necessari ab aula receperunt, inter quos etiam Primas datur, qui omnibus Metropolitanis praefit: ut benè notavit Azor. supra in ver. diſt. 58 cendam et, quod fit, recēdit S. Isidoro diversos fuisse iudicatos Metropolitanos ab Archiepiscopis; sicut etiam diversi sunt Archiepiscopi à Patriarchis; cùm tamen ab initio idem fuerint, ut statim explicabimus; sicut manet B. Isidorus arcessit, & diversitas Doctorum facilissimo negotio composta.
- Hac autem differentia sumenda est non pro signaculo 59 dignitatis, sed pro Gradu; ut bene notavit Praepos. in d. §. Ord. 5. col. ver. Item habebis: prout ita sumitur in l. 1. Cod. de ſent. paf. & in l. 1. de vent. infip. & in l. 1. ff. de ſen- nat. & alibi ſapientissime, ut notavit Briffo. de verb. ſur. ſign. lib.1. vers. Ord. etiam Gradum Lotter. de re benef. lib.1. q.9. in princip.
- Excellentia ergo dignitas Episcoporum in Patriarchali 60 confitit, ideo dicta ab Archos nomine Graco, quod est idem quod Princeps, quasi Patrium, idem Episcoporum. d. c. Cleros, §. Ord. Epis. 21. Distin. Gambah. de legat. lib.2. numer. 11. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. glo. 41. numer. 11. plures relati à Barb. de uniu. Iure Ecclesie, lib.1. cap. 6. numer. 11. quorum institutionem ab Apollonis poſtum ſunt cre- do, ex text. in can. nonnulli, 99. distin. ideo Summos Pa- triarcas appellat Paul. Fusc. de vif. lib.1. cap. 2. numer. 10. plures relati à Barbaro in Collect. ad text. in d. can. Cleros, 21. dist. numer. 9. ideoque ſecundum locum poſt Summum 61 Pontificem obtinet, quia Princeps ſunt Episcoporum, notat Pet. Greg. Symag. hor. lib.15. cap. 2. numer. 11. & alii quos ſequitur Barb. in Paf. tit. 1. cap. 6. numer. 9. hoc autem privilegium licer fundetur in text. in cap. infinitus, el primo de appellationibꝫ juncta constitutione 5. Eugenii IV. quibus addit. Chaffian. in Catal. gloria mundi, part. 4. confid. 9. in princ. & alios traditos à Barb. de uniu. Iure Eccles. lib.1. cap. 6. numer. 25. Tamen hodie ab Aula recepit, cùm Primi poſt Romanum Pontificem ſint Sancte Romane Ecclesie Cardinales, ut notum elf. & tradit Gonz. dist. glo. 41. numer. 22. ubi plura vide. Quibus adde novissime plura etiam valde notata digna apud Choellum in trac. Notitia Cardinalium, c. p. per totum, Guindolimum de Iure nouisſimo, lib.6. cap. 1. per totum.
- Hic autem in principio quatuor tantum fuere, Constan- 62 tinopolitanus, Alexandrinus, Antiochenus, & Hieroſolymitanus, c. Antiqua, ubi omnes, de privil. cap. Renovantes, c. Diffinimis, 22. distin. c. Grave nimis, & de pre- bend. Extra. grav. nimis, de elect. int. Commons. Et de Jure Hispano probat tex. in l. 1. tit. 5. part. 1. quorum tantus est honor, ut ad initio quatuor Euangelistarum, in Ecclesia Dei fuerint instituti, c. Scriptum, 40. de elect., plures quos ſequitur Barb. de uniu. Iure Eccles. dist. lib.1. cap. 6. numer. 12. ideoque Patriarcha, magnum & honorabile Mem- 63 brum Ecclesie dicitur, c. Solite, §. hoc numer. 4. de maior. & obedient. Et hac ratione, Pallium de manu Pape, in signum plenitudoſis potestatis accipiunt, Card. Turturcum. dist. 100. cap. 1. numer. 2. Cupiunt ubi proxime, numer. 4.
- Elcerit B. Isidorus in d. c. Cleros, tantummodo Romanum, Antiochenam, & Alexandrinam Ecclesias Patriarchales nominet, & habitas ſuſte B. Petri Sedes: ſalva- 64 tamen reverentiaanti Viri, Contrarium est verius, cum tot jura exprefſe clament. B. ergo Isidorus loquutus fuit tamquam Doctor particularis, & ita communiter in hac parte refellitur, per ea que in puncto tradit Barb. d. cap. 6. numer. 13.
- Parviter etiam Respondetur ad auctoritatem Hie- 65 ron. 1. ad Consultationes vulgariorum, reſponſo 92. ubi tantum illa tres Sedes Patriarchales recenſentur, quod illo tempore adhuc non erant à Romana Pontifice eręte in Sedes Patriarchales Hieroſolymitanæ & Constantinopolitana Ecclesie, juxta latè tradita à Barb. ex n. 13. ubi plura notata digna reperiuntur circa præministrandas harum Ecclesiarum inter ſe, quæ quia ad nostrum institutum primum non attinet, libenter omitimus, licer aliaſ ad ſpeciaſ materialia pertineant.
- Lique itaque quatuor fuſſe Primos Patriarchas, non 71 tres, juxta veriorem, & communiores ſententiam, quam innumeris relatis defendit Barb. in Collect. ad tex. in d. c. Cleros, nn. 10. & probatur in Conc. Niceno 1. can. 6. ſub et tamē diſtinctione, quod à primis Ecclesiis cumulantur tunc tres fuere, Romanus, Alexandrinus, & Antiochenus, ut memorat Albertus Mireus lib. cuius titulus est Notitia Episcopatus, lib. 1. cap. 1. cuius inſtitutionis vera cauſa fuit, quia illa ſola Ecclesia hoc no- mine

Caput Primum.

7

mine honorare fuerunt in quibus ſumimus Pastor Petrus 72 fedit. Cum gitur in his lederit, Roma, & Antiochia per fe, Alexandria verò vel per ſe ut teſtatur Niciphor. lib.13. cap.3. minime ſuſte Discipulum ſuum Marcum quem illuc misit, ut nomine ſuo Eccleſiam illam fundaret, ut voluit D. Greg. lib.6. Epis. 37. ad Eulogium Alexandrinum, Cardin. Bellarm. lib.1. de Roman. Pontif. cap.2. col. pen. ubi notavit acutè, quod cùm omnes has Eccleſias administra- 73 verit, Romana per ſe uide ad mortem, Alexandri- nam per Marcum Euangeliſam, Antiochenam verò per Euodium; & ſicut Petrus major est Marco, Marcus autem major Euodium, qui neque Apolofus neque Euangeliſta fuit; ita etiam Romana Ecclesia, Alexandrinam, Alexandrina verò Antiochenam auctoritate, & dignitatem antecellit: ſequitur Covarr. lib. 4. variar. cap. 14. num. 9.

Postmodum verò Constantinopolitana accedit, aucto- 74 ratate Constantinopolitani Concili, anno 381. & Chal- cedonien. anno 451. & Hieroſolymitan. decret. Chal- cedonien. & 5. Synod. Ocumenicæ. Poſtea autem Ordo horum Patriarcharum perturbatus est ut poſt Romanum Primus ſit Constantinopolitanus, Secundus Alex- drinus, Tertius Antiochenus, Quartus verò Hieroſolymitanus, c. pen. & ſequen. 22. distin.видens Lotter. de re benef. d. lib.1. qu. 9. ex num. 13. uſque ad 20. & Barb. loco ſupr. oit. num. 34.

75 Ali autem Patriarcha non ita principales reperiuntur, nempe Tolentanus, Aquileiensis in Italia, Bituricensis, Gra- denensis, de quibus Glo. in c. Cleros, §. Ord. Episcoporum, verbo, Archiepiscopis: ubi Archidiacon. & communiter Scribebunt quibus addit. Gambar. de Legat. lib. 2. numer. 4. duos alios tradit Pifanum & Cantuariensem; verum Gi- gas de reſignat. Epis. cap. 8. num. 10. ſubdit in locum Gradienſis, qui fuit extinctus quando illa Civitas defola- 77 tuta fuit, creatum fuisse à Nicolao V. Venetiarum Patriar- cham: Novissime autem & aliis Indiārum, five mundi novi Patriarcha a Paulo III. creatus est: Licet autem hi omnes ita nominentur, tamen præter illos quatuor ſu- 78 propofitos, poſtiori Primates, & impriopie Patriarcha dicuntur, ut per citatos à Gonzal. d. glo. 41. num. 14. Guin- delin. d. c. 4. n. 5. & ideo Patriarcharum appellatione non 79 veniunt nisi quatuor principes, quia certi minores vo- cantur: vide plures apud Barb. de appell. verbo. vtr. ſtr. ſigni. verbo, Patriarcha, n. 189.

Nec obſtar contra ſupta traditam doctrinam tex. in cap. 1. & 2. 99. distin. juncto c. Duo ſimil. de offi. Ordinar. ubi nulla datur diſtinctio inter Patriarchas, & Archiepiscopos: ex quibus moxa Glo. in c. Coram, de in integr. refit. notavit inter Primates, & Patriarchas nullum dari rea- 80 lem diſtinctiam, ſed tantum verbalement: quam ſequitur Chaffian. in Catal. glo. num. 4. p. 4. confid. 9. in pr. S. Heretica autem: & in Auct. & San. Epis. §. Si quis autem, ver. Inuenit igitur, latè Petri. Gregor. Tolos. Synt. Iur. lib. 15. cap. 2. & 5. cum quatuor ſeqq. Lotter. d. lib. 1. quæſ. 9. nu- mer. 29.

Quare Patriarcha hi in his Civitatibus conſtituti, non 90 unius vel alterius civitatis, ſed totius Orbis Patriarcha nuncupabantur a Justiniano in Novel. conf. 109. in prim. S. Heretica autem: & in Auct. & San. Epis. §. Si quis autem, ver. Inuenit igitur, latè Petri. Gregor. Tolos. Synt. Iur. lib. 15. cap. 2. & 5. cum quatuor ſeqq. Lotter. d. lib. 1. quæſ. 9. nu- mer. 29.

Eaque ratione non ignobilis auctoritas Doctores exi- 91 ſtimarunt electionem Romani Pontificis, cauſa quo omnes Sancta Roman. Eccles. Cardinales mortui fuissent, ad Patriarchas pertinere: ut videtur eft per Bald. I. in ubi ab- ſunt, fi. de Tutor. & Curat. Lancloc. Contad. in Templo omnium Iudicium, lib. 2. c. 1. §. 2. in prim. numer. 6. Licet alii ad 92 Concilium Generale pertinere in hoc cauſa credant, quia ſumimus Pontifex non ſolum Urbi Rome, ſed totius Ecclesie eft Pastor. Auguft. de Ancora in Sum. a. 3. quæſ. 3. Holsteiſ. in cap. Licet, de elect. Licer communior affi- met ad Canonicos S. Joan. Lateranenſ. ſpedare, ut per plu- res quos ſequitur Barbos. in Collect. ad tex. in Clem. ne Ro- mani: de elect. num. 2. videns etiam Azor. Iuſtit. Mor. p. 2. lib. 4. c. 2. n. 11. In qua quæſione immorari non licet, cum hujus Capitis materialia non pertingat, ideo eam re- mifſive tergitim.

Succedit ſecunda Episcopalis Ordinis dignitas, Ar- 94 A 4 chie-

- 134 Tertiò Chorēpiscopi non solum Vicarii erant Episcoporum, ut diximus; sed ad exemplum Septuaginta Seniorum instituebantur ex Concilio Neocæsariensi, &c. 13; ubi ita statuitur: *Vicarii autem Episcoporum, quos Greci Chorēpiscopos vocant, constituti quidem sunt ad exemplum septuaginta Seniorum, sed tamquam Confessores proper sollicitudinem & studium, quod in pauperes agunt, offerant, & honorabiles habeantur. Quibus consonant Ancyranum Concilium cap. 13, ubi idem quod etymologiam decernit, prohibenturque insuper, & Diaconos ordinare, & Presbyteris aliquid sine Episcopi mandato præcipere, nec sine auctoritate literarum ejus in unaquaque Parochia aliiquid agere. Ex quibus satis superque deditucit, Chorēpiscopos numquam ex vi sua institutionis Episcopos posse fuisse; cum expressè eis Presbyteros, & Diaconos ordinare, Virgines, Altaria, & Ecclesiæ consecrare, Christum confesse, in fronte Christi signare prohibatum fuerit, in cap. quinquagesima, 68. distin. que omnia Titularibus Episcopos de Ordinariis licenter permittuntur, ex Trident. scilicet 14. cap. 2. & de eo latius dicimus cap. 32. de Ecclesiis Cathedralibus captivis in manibus Infidelium, sive ab hostiis detentis.*
- 135 Nec in ciuium ex fundamento illo, quod Ordines minores, & Subdiaconatum conferebant: quandoquidem si Episcopi fuissent, nulla major ratio erat quod hoc remitteretur, & catena prohiberentur: immo hoc totum concludi pro nostra sententia, cum illa permisso fatus demonstraret, non ex vi Dignitatis, sed ex privilegio competeret; exemplo Abbatum, quibus tale privilegium Ordines minores conferendi datum fuisse quoad *Lectoris officium in proprio Monasterio, probatur in c. Quoniam, 69. distin. cap. Cum contingat, de etat. & qualit. & de omnibus minoribus Ordinibus, quoad subfobis non solum Monachos, verum in illis in quibus ordinariam exercent Jurisdictionem: est tex. in c. Abates, de priuile. in 6. & de materia latissimevidendus Tambutinus de luce Abbatum, tam. 2. disposit. per totam, ubi fuit. Quare cum. Subdiaconatus Ordo inter Minores connumeratur.*
- 136 Huius primis temporibus Ecclesiæ adiacebant, 5. Huius quo tempore Fidem receperunt, 6. Ecclesia B. Marie del Pilar anno 39. Christi à S. Iacobofundata, 7. In India Orientali S. Thomas Ecclesiæ erexit, 8. Alia exempla illius temporis aliorum Apostolorum, 9. S. Petrus adhuc vivens Ecclesiæ suo nomine habuit dedicatum, 10. Desipare & Apostolorum imagines adhuc viventes veneratas, ibidem.
- Item S. Ioannis Evangelista, 11. Sanctissima item Virgo Cesaraugusta Ecclesiæ del Pilar habuit, 12. Collegialis hodie insignis à quo tempore, 13. Prima Ecclesia B. Virginis dedicata, 14. Christiani ubique Tempula erigebant, 15. Locanbi Christiani statim post Christi Passionem conveniebant, 16. Ex Temporum adiunctione veritas Fidei probatur, 17. Domos Magnatum in Ecclesiæ adiunctas initio Christianitatis fuisse probatur, 18. Hereticus Ecclesiæ Christianorum & eorum ordinatum carpus, 19. In Templum convenire, Christi & Apostolorum exemplo edocemur, 20. Ecclesia Christianorum, & Synagoga, an idem: ibidem. Tempula in primitiva Ecclesia ab inimicis destruebantur, 21. Ecclesiæ Catholici habebant statim ac formam Congregacionis habere coepert, 22. Primi Christiani in cryptis & aliis subterraneis locis Eucharistiam sumebant, & sacros conventus faciebant, 23. Primis temporibus publica non permittebantur Tempula, 24. Domus Apostolorum loco Temporum serviebant, 25. Ampliores Ecclesiæ quando adiificate, 26. Diocletianus Tempula destruxit, 27. Quo tempore, & quanto regnaverit, ibid. Ecclesiæ quo adiicio adiificatebantur, & quando ampliores effe, 28. Constantius quo tempore licentiam adiunctandi Ecclesiæ concessit, 29. Exempla aliquorum, 30. & 32. S. Basilij Chronicus ex qua parte suscepit, 31. Templum B. Marie del Pilar Cesaraugusta quo tempore amplificatum, 32.

C A P U T I I .

An Ecclesiæ Cathedrales eodem tempore, quo Episcopatus, fundatae fuerint, an vero postea? & quando.

S V M M A R I V M .

- Responsiones in promptu habere Eminentissimi Doctoris est, 1. De luce respondere in casu novo quandoliceat, 2. Christiani semper in Ecclesia ad orationem convertunt, 3. & seqq. Damus Pudentis in urbe Roma ad S. Petro Ecclesiæ falsa, 4. Quando in Ecclesiæ eretta, & cur titulo Pectoris nuncupetur, ibidem. Hispani primis temporibus Ecclesiæ adiacebant, 5. Huius quo tempore Fidem receperunt, 6. Ecclesia B. Marie del Pilar anno 39. Christi à S. Iacobofundata, 7. In India Orientali S. Thomas Ecclesiæ erexit, 8. Alia exempla illius temporis aliorum Apostolorum, 9. S. Petrus adhuc vivens Ecclesiæ suo nomine habuit dedicatum, 10. Desipare & Apostolorum imagines adhuc viventes veneratas, ibidem. Item S. Ioannis Evangelista, 11. Sanctissima item Virgo Cesaraugusta Ecclesiæ del Pilar habuit, 12. Collegialis hodie insignis à quo tempore, 13. Prima Ecclesia B. Virginis dedicata, 14. Christiani ubique Tempula erigebant, 15. Locanbi Christiani statim post Christi Passionem conveniebant, 16. Ex Temporum adiunctione veritas Fidei probatur, 17. Domos Magnatum in Ecclesiæ adiunctas initio Christianitatis fuisse probatur, 18. Hereticus Ecclesiæ Christianorum & eorum ordinatum carpus, 19. In Templum convenire, Christi & Apostolorum exemplo edocemur, 20. Ecclesia Christianorum, & Synagoga, an idem: ibidem. Tempula in primitiva Ecclesia ab inimicis destruebantur, 21. Ecclesiæ Catholici habebant statim ac formam Congregacionis habere coepert, 22. Primi Christiani in cryptis & aliis subterraneis locis Eucharistiam sumebant, & sacros conventus faciebant, 23. Primis temporibus publica non permittebantur Tempula, 24. Domus Apostolorum loco Temporum serviebant, 25. Ampliores Ecclesiæ quando adiificate, 26. Diocletianus Tempula destruxit, 27. Quo tempore, & quanto regnaverit, ibid. Ecclesiæ quo adiicio adiificatebantur, & quando ampliores effe, 28. Constantius quo tempore licentiam adiunctandi Ecclesiæ concessit, 29. Exempla aliquorum, 30. & 32. S. Basilij Chronicus ex qua parte suscepit, 31. Templum B. Marie del Pilar Cesaraugusta quo tempore amplificatum, 32.*

Caput Secundum.

11

- Tempa illius priora tempore Constantini, 33. Ecclesiæ alieant sub potestate Episcopi, alii presidebant Presbyteri, 34. Apostoli quo tempore fidem disseminare coepert, 35. In qualibet Civitate Ecclesiæ relinquebant, 36. & 96. Apostoli alterius Provinciam non intrabant Paulus excepto, 36. Ex Episcopo & Ecclesia, initio nascentis Ecclesia, non probatur illam suisse Cathedralem, 37. Ecclesia prima à B. Petro Roma adiuncta, non fuit Cathedralis, 38. & de aliis, 40. Cathedrala B. Petriam Roma, quam Antiochia quando fuit erecta, 39. Ex antiquitate predicationis non restat arguitur ad Primum, 41. Nec ex antiquitate Fundationis, 42. Episcopi antiquiores Cathedralibus, 43. Episcopos Christus Dominus ordinavit, 44. B. Petrus à Christo Domino Episcopus ordinatus, 45. Ab. Petro omnium Episcoporum derivator infinitus, 46. Apostoli à B. Petro Episcopi ordinati, 47. 48. 50. 70. Qui fuerint primi, ibi & 70. S. Iacobus à quibus fuerint ordinatus Episcopus, 48. Apostoli quando ordinatis Episcopi, 49. Rem S. Paulus & Barnabas, ibidem. Apostolos omnes Episcopos à Christo Domino ordinatos, 50. S. Petrus Episcopus in totum orbem misit, ibid. & quando, 18. Schismatis tempus quo Apostolus 1. ad Corinth. quando incepit, 97. & pluribus seqq. Baptismus bonus ex se, non melior ex Ministero, ibid. Epifolia 1. ad Corinthe, quando scripta, 98. & seqq. 105. D. Pauli peragrationes, & plura de eius vita, ibid. & seqq. Epifolia ad Thesalon. quo tempore scripta, 99. 105. Hoc tempore ubi fuerit D. Paulus, ibid. Annus incepti habetur pro completo in Scriptura, 106. Index Edicti Claudi Romæ expulsus, 101. Quando restituti, ibid. & 103. Claudi Imperatoris mors qua de causa, 102. Nero quo tempore regnare cepit, 103. Epifolia D. Pauli quo tempore scripsit, 104. D. Paulus quo anno conversus, ibid. Dionyius Areopagita quando conversus, 105. Civitates erant ante adventum Christi, 107. Tribunalia Episcoporum quando introducta, 108. Potest Episcoporum a Deo, 109. horidius indivisiibilis; exercitium verò divisibile, 110. Divisio Ecclesiæ quare introducta, 111. Opus non potest esse Nature ubi deficit ordo, 112. Labor & manducatio moderata ut proficit, 113. Episcoporum Iurisdictio in principio Ecclesiæ, Universalis, 114. S. Gregorij locus expenditur pro potestate D. Petri, 115. Episcopatus tempore apostolorum divisi, 116. 125. Ecclesia quo tempore divisa, 117. 125. 132. Episcopi definitio non probat Cathedralitatem in loco, 118. Ante disperforem, Apostoli nulli Ecclesiæ designati, 71. S. Hieronymus perperam à Soto interpretatus in c. Olim, 93. dist. 72. Episcoporum, & Presbyterorum differentia ex D. Hieronymo, 73. Episcopi & Presbyteri in quo pares, 68. Arius & Calvinus & Pelagius quare nullam esse differentiam inter Presbyteros & Episcopos blasphemaverint, 69. Ante disperforem, Apostoli nulli Ecclesiæ designati, 71. S. Hieronymus perperam à Soto interpretatus in c. Olim, 93. dist. 72. Episcoporum, & Presbyterorum differentia ex D. Hieronymo, 73. Episcopi & Presbyteri differentia temporibus D. Hieron. & Augustini, 74. Episcopi, Presbyteri, & Diaconi in primitiva Ecclesia, 75. Quibus corresponebant statibus, 76. Episcopi maiores, Presbyteri minores Sacerdotes nuncupati, 77. Pontifices distincti à minoribus Sacerdotibus in Lege veteri, 78. Episcopi omnes Ecclesiæ presidebant, 128. Episcopi omnes Decimis percipiebant, & dividebant, 129. & seqq. Territorium quando capit habere Episcopos, 131. S. Euarius Ecclesiæ Romæ divisi, 132. Ecclesia singula quo tempore singulis Presbyteris attributa, 133.